

Tarım Biliminin Ayaklı Kütüphanesi Prof. Dr. Zülküf Kaya'nın Erken Ayrılışı Prof. Dr. İbrahim Ortaş, Ç.Ü. Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümü, Adana

Çukurova'da tarım ile ilgilenen herkesin tanıdığı "ayaklı tarım kütüphanesi" Prof. Zülküf Kaya'nın ölümü hepimizi üzdü. Öğretmen okulu ve Ankara Yüksek Öğretmen Okulu mezunuydu. Daha sonra başarılı öğrenciliğinden dolayı yüksek öğretmen okulunda sonra bir yıllık hazırlık lisesi Fen Kolundan mezun olduktan sonra Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Toprak İlimi Bölümünde öğrenim görür. Bir süre Artvin'de İlk öğretmen Okulu Tarım Öğretmenliği de yapar. Sonrasında 1416 sayılı kanun çerçevesinde sınav başarısı ile Almanya Göttingen Üniversitesinde doktora çalışmalarına başlar. Tarım Bilimleri Doktoru unvanı ile başarı ile mezun olur ve 1978 yılından sonrada Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Toprak Bölümünde öğretim üyesi olarak göreve başlar.

Hocam olarak 1981 yılında öğrenciliğimizin ilk yılında tanıştığım o dönem Dr. Asistandı. O dönemin kudretli Bölüm Başkanımız Prof. Dr. Hüseyin Özbek hoca ile birlikte çalışıyor ve hocaya karşıda ayrı bir saygısı vardı. Hüseyin hoca Zülküf beyi Almanya'da başarılarından dolayı tanımış ve bölüme alınması konusunda yardımcı olmuştu. İlk defa Almanya-Hohenheim projeleri çerçevesinde Adana'da yapılan toplantıda Bölümde yürütülen projeleri anlatırken dinlemiştim. Daha sonra Mersin-Erdemli'de düzenlenen Toprak İlimi Derneği Kongresine son sınıf öğrencileri olarak bölüm öğrenci olarak bizlerinde kongreye katılmasını istemişti, orada rahmetli Prof. Dr. Rifat Derici hoca ile birlikte bir tebliğini dinlemiştim. Ve sesiz sade duran hocanın çalıştığı konulara hâkim olduğunu anlamıştık. Öğrencileri olarak bilgisine hayranlık duyuyorduk. Öğretmen kökenli bir hocamızdı ancak eğitim teknikleri ve teknolojik yenilikleri kullanmamasından dolayı, konuları yazdırır ve sınavlarını da klasik yapardı. Kendisinden ders alan her öğrencinin Zülküf Bey ile ilgili anlatacağı mutlaka bir hikâyesi vardır.

Öğrencilik yıllarımızda da rahatlıkla öğrenmek istediğimiz her konuda kapısını çaldığımız hocamla meslektaş oldum. Çoğu zaman yardım istediğinde hemen her hocamız ve arkadaşımız kendisinin yardımına koşmuştur. Bilimsel olarak yakın çalışıyorduk. Çok sayıda proje ve bilimsel makalede birlikte çalıştık. Bilimsel çalışmaların dışında, değişik konularda yazdığım makalelerimi okur ve imla yönünden yazılarımı düzeltirdi. Yazıları çok kritik etmezdi, ancak sözlü olarak bazı uyarılarda bulunurdu.

Bir Çok Alanda Geniş Bilgi Sahibiymi

Köy Enstitülerinin devamı olan öğretmen okulunda iken o dönemin geleneği gereği bütün klasikleri okuduğunu belirtiyordu. Her ne kadar çok konuşmasa da keyfi yerinde olduğunda sohbeti iyiydi. Yeri geldiğinde şaka da yapar ve fıkra da anlatırdı. Derin bir tarih, din ve edebiyat bilgisi vardı. Herhangi bir konuda konuşma gereksinimi duysam bilgisini esirgemez ve derinlemesine konuları tartışırdık. Emeklilik sonrası da bölümden kopmadı ve yakın geçmişe kadar hemen her gün bölüme gelir çay salonunda oturuldu. Hemen her hocanın, öğrencilerin

teknik personelin analizler ve araştırmalar ile ilgili sorunlarını tartışır ve yönlendirmede bulunurdu. Çukurova'da birçok çiftçi ve bayii hocanın kapısını çalar, yeri geldiğinde alır araziye götürülürdü. Çok nadirde olsa kızdığına çok çabuk parlardı. Kafasına bir şey yatmazsa kolay da ikna edilmezdi. Ancak kimseyi de çok üzmemiştir.

Hafızası Çok Güçlüydü

Zülküf bey her ne kadar sesiz ve sakin duruşunun ötesinde birçok alanda doğal yetenekleri gelişmiş bir hocamızdı. Lojmanların bulunduğu baraj kıyısında hafta sonları balık tutmaya çıkan herkesten çok balık tuttuğu söylenir. Bitki aşılamaı çok iyi bilirdi. Lojmanlar çevresindeki bütün yabancı meyve ağaçlarını bizzat kendisi aşıladı. Hemen her bitki türünü Latince isimleri ile tanırdı. Özellikle de doğal bitki türlerini tanır ve özel olarak ilgilenirdi. Genelde lojmanlardan bölüme yürüyerek gelip ve gittiği için üniversite yerleşkesindeki bütün bitkileri isimleri ve özellikleri ile bilirdi. Hoca çok iyi bir gözlemciydi. Çoğu zaman yürürken gördüğü ekolojik farklılıkları gelir anlatırdı. Bitki sosyolojisi, fizyoloji ve toprak tercihleri konusunda konuşurduk. Eko-fizyoloji konusunda geniş bilgisi ve öngörüsü vardı.

Hocanın hafızası çok güçlüydü. Ben hep Zülküf hocanın beyin proteinleri çok özel proteinler olmalı derdim. Gerçekten okuduğu her şeyi hatırlardı. İlkokulda bile gördüğü dersleri ve konuları sayfası sayfasına anlatırdı. Almanca dil bilgisi çok ileriye. İngilizceyi okur ve anlardı. Kendi alanında bilgisi dâhilindeki konuları bilir ve sorulduğunda en ince ayrıntısına kadar anlatırdı. Aslında tarımın hemen her konuda derin bilgisi vardı. Hemen her konuda bilgi sahibi olması ve bilgisini esirgmeden paylaşması nedeniyle üniversitede "Ayaklı kütüphane olarak isimlendirilirdi".

Ölümü İle de Ders Verdi

Sesiz, kendi dünyasında ve bir o kadar da derin bilgi sahibi bir hocamızdı. Kendi dünyasında olan ve muhtemelen geldiği ortamın kendisinin üzerinde yarattığı çekingen birazda güvensiz ortamdan dolayı çok fazla sosyal yaşama katılmıyordu. Zamanın çoğunu bölümde işi ile ilgilenerek geçirdi. Neredeyse yıllık tatile bile çıkmaz, şu fani dünyada tabiri caiz ise arzuladığı gibi bu dünyada yaşayamadan aramızdan ayrıldı. Zaman zaman kendisine, hocam, emeklisiniz, maddi anlamda hiç sorununuz yok, çocukları alın tatile çıkın, birazda kendinize ve çocuklara da iyi gelir derdim. Maalesef bu anlamda ölümü ile de ders verir oldu.

Yeri Doldurulamaz Bir Hocamızdı

Tarım Biliminin Ayaklı Kütüphanesi Prof. Dr. Zülküf Kaya'nın Erken Ayrılışı

Pof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.

Pazar, 25 Ağustos 2019 21:29 -

Hepimizin hayatına şu veya bu şekilde dokundu. Çok emeği geçti tarım bilimimize. Birçok konuda bilgisinden çok çok faydalandım. Çok hoş, ülkemiz bölümümüz ve Çukurova tarımı için yeri doldurulamayacak bir hocamızdı. Eksikliği kesinlikle hissedilen bir hocamız. Eminim başta ben olmak üzere eksikliğini çok arayacağız. Çünkü değil bizim bölüm, fakültemizin ve üniversitenin birçok bölümünde analitik ve organik kimya konusunda, bitki-toprak analizleri sonuçların yorumlanması konusunda Türkiye'nin açık ara yeri doldurulmaz uzmanı ve hocasıydı. Gübreleme, arazi iyileştirisi, çevre koruma konusunda farklı öneriler sunabilen ve yaratıcı bir zekâya sahipti.

Evet, ne diyelim ender yetişebilen kendi kendisini bilimsel konuda iyi donatmış Zülküf hocamızın anısı önünde eğiliyorum. Hepimizin başı sağ olsun. Toprak dostu bitkiler, börtü böcekler yoldaşı olsun hocamızın. Her yönü ile anlamaya ve araştırmaya çalıştığı toprak kendisine ev sahipliği yapsın. Mekânı cennet olsun.

Mersin, 24.08.2019